

برای رهایی از نفت، چگونه به یارانه‌ها سر و سامان دهیم؟

ایلنا ابراهیمی

انجام هر گونه تغییری در یارانه‌های پنهان بالاخص یارانه حامل‌های انرژی، باید منوط به مطالعات امکان‌سنجی، ارزیابی اثرات جانبی و نیز میزان پذیرش آن از سوی جامعه هدف باشد. در اصلاح نظام یارانه‌ها و سر و سامان دادن به آن در جهت کاهش بار مالی دولت و کوچک کردن حجم بودجه جاری دولت با هدف کنار گذاشتن درآمدهای نفتی از بودجه، باید چند نکته مد نظر قرار گیرد تا-این تغییر و تحول کمترین اثرات منفی جانبی را داشته و با بیشترین کارایی تحقق پیدا کند. این چند نکته را می‌توان به ترتیب ذیل بر شمرد:

۱- تخمین میزان دقیق یارانه پرداختی در اقتصاد ایران بنا به دلایل متعدد از جمله نبود تعریف واحدی از مفهوم یارانه امکان‌پذیر نیست. درست است که برخی از انواع یارانه همچون یارانه نقدی در ارقام بودجه به وضوح دیده می‌شوند ولی برخی دیگر همچون اعداد مرتبط با معافیت‌های مالیاتی، ازان‌فروشی کالاهای دولتی نظیر حامل‌های انرژی، همانطور که از نامش پیداست پنهان بوده و هیچ ردیف جداگانه‌ای در بودجه نداشته و قابل ردیابی نیست و هر چند می‌توان با برخی از برآوردها میزانی تخمینی از این یارانه‌ها را محاسبه کرد ولی به دلیل این که توافق نظری بین صاحب نظران در خصوص تعریف این نوع یارانه وجود ندارد، هر عددی که ارائه شود محل مناقشه خواهد بود. به عنوان مثال در مورد یارانه بنزین، برخی تفاوت بین قیمت تمام‌شده بنزین و نرخ فروش آن را یارانه پنهان این حامل انرژی حساب می‌کنند ولی برخی دیگر قیمت فوب خلیج‌فارس را معیار محاسبه قرار داده و معتقدند در آمد از دست رفته دولت بابت فروش هر لیتر بنزین در داخل کشور و عدم صادرات آن میزان دقیق یارانه پرداختی به شمار می‌رود. پس چون برآورد دقیقی از میزان یارانه وجود ندارد، صحبت از قطع کامل آن یا ارائه آماری متقن در این زمینه می‌تواند باعث اشتباهاتی در طراحی روش حذف شود. ۲- با توجه به وسعت شمول یارانه‌ها در اقتصاد ایران، در حذف یا کاهش آن، باید معیار مربوطه از پیش تعیین شده باشد به این مفهوم که باید مشخص شود که کدام یارانه‌ها در اولویت تجدید نظر قرار دارند؛ آیا معیار دولت در کاهش یارانه کسب بیشترین منفعت و بزرگترین صرفه‌جویی ممکن از این محل در بودجه است، به امکان تحقق بازنگری در یک نوع یارانه اهمیت می‌دهد یا تبعات اقتصادی این کار را می‌سنجد اولویت را در حذف یارانه‌ای می‌بیند که نبود آن کمترین تبعات منفی اقتصادی و اجتماعی را ایجاد خواهد کرد؟

۳- اگر موارد ذکرشده در بند ۲ در کنار انواع مختلف یارانه پرداختی در کشور قرار گیرد و از آن برای طراحی یک نقشه راه ساماندهی به نظام یارانه‌ای کشور استفاده شود باید به چند مورد اشاره کرد از جمله این که به نظر می‌رسد بزرگترین یارانه پرداختی دولت در اقتصاد ایران در حوزه کالاهای تولیدی دولتی بالاخص حامل‌های انرژی و آب مصرفی و نیز معافیت‌های مالیاتی متعدد باشد. ایران کمبایشی ارزان‌ترین قیمت برقی و آب و گاز را در بین کشورهای منطقه حتی با لحاظ ارز ۴۲۰۰ تومانی نه‌ارز سنا یا بازار آزاد دارد و در بیشتر سالهای اخیر، بین ۳ کشور اول دارای ارزانترین بنزین در دنیا بوده است. به این ترتیب افزایش قیمت این حامل‌های انرژی و نیز آب و رساندن آن به قیمت‌های تمام‌شده این کالاهای باعث خواهد شد که بخش زیادی از یارانه پنهان اعطایی در اقتصاد ایران کنار گذاشته شده و درآمدهای دولت به شدت از این ناحیه افزایش یابد ولی آیا انجام این کار سناریویی تحقق‌پذیر است؟ آیا با توجه به نرخ تورم حدود ۴۳ درصدی سالانه منتهی به شهریور ماه امسال، افزایش قیمت این کالاهایر تنور تورم که در حال سرد شدن است مجدداً نخواهد دمید؟ آیا حذف یارانه بنزین موجب از دست رفتن برخی از مشاغل در کسب و کارهای نوپای مربوط به حمل و نقل نخواهد شد که به لطف بنزین ارزان و پایین بودن هزینه ارائه خدمات توانسته‌اند با قیمت‌های پایین، تعداد زیادی از افراد جویای کار را مشغول به کار کنند.

تصمیم به گسترش پایه مالیاتی یکی از بهترین راه‌حل‌های کنار گذاشتن این نوع یارانه است. به عنوان مثال وضع مالیات بر برخی از مشاغل همچون شاغلین حوزه بهداشت و درمان، که به درستی در دستور کار قرار گرفته است، یا اخذ مالیات از برخی فعالیت‌ها همچون مالیات بر عایدی سرمایه بر خرید و فروش‌ها در بازار ارز و طلا به خوبی و با کمترین اثرات جانبی منفی می‌تواند بر درآمدهای دولت در بودجه افزوده و از وابستگی آن به درآمدهای نفتی بکاهد.

بنابراین به نظر می‌رسد در حال حاضر بهترین گام در سر و سامان دادن به نظام یارانه‌ای کشور، ابتدا حذف یارانه نقدی آشکار برای قشر ثروتمند و دهک‌های بالای درآمدی است چرا که در وهله اول شناسایی آن برای دولت با توجه به گستردگی پایگاه‌های داده‌ای کشور در عصر دیجیتال امکان‌پذیر است، دوم حذف آن از نظر عملیاتی ساده بوده و بسوم، با در نظر گرفتن سهم ناچیز این نوع یارانه در سید درآمدی دهک‌های بالای درآمدی، اثرات خارجی منفی آن در حداقل ممکن خواهد بود. ولی در حذف یارانه‌های پنهان بالاخص یارانه حامل‌های انرژی موضوع به این سادگی نیست و باید انجام هر گونه تغییری منوط به مطالعات امکان‌سنجی اجرای حذف یارانه، شناسایی اثرات جانبی این کار و نیز ارزیابی میزان پذیرش آن از سوی جامعه هدف باشد.
لایپنا

انجام ارز یابی بانک‌های دولتی در ۳ شاخص

وزیر اقتصاد اعلام کرد: ارزیابی بانک‌های دولتی از سوی وزارت اقتصاد با توجه به سه شاخص تحقق بانکداری دیجیتال، حاکمیت شرکتی و واگذاری اموال و دارایی‌های را کد صورت می‌گیرد. به گزارش اقتصادسرا مد، فرهاد دژپسند در جریان بازدید از توانمندی‌های حوزه فناوری اطلاعات بانک ملت گفت: امروزه ارایه خدمات سنتی در حوزه بانکداری صرفا با استفاده از فناوری اطلاعات، بانکداری نوین محسوب نمی‌شود، بلکه باید هم ابزارها و تجهیزات به روز باشد و هم خدمات نو و به روز به مشتریان ارائه شود. دژپسند تصریح کرد: وقتی می‌گوییم یک بانک در مسیر بلوغ است که هم ابزارهای آن به روز باشد و هم خدمات نو و به روز به مشتریان ارائه دهد. وزیر اقتصاد یادآور شد: بانکداری هوشمند، بسیار فراتر از بانکداری دیجیتال است.

کندو کاو «اقتصادسرا آمد» از چگونگی تاثیر گذاری پول بر تورم؛

«پول» چگونه «خلق» می‌شود؟

مردم یا سپرده‌گذاران بخشی از پول جدید را به صورت اسکناس نزد خود نگهداری کرده و بقیه آن را به صورت سپرده بانکی نزد بانک‌های تجاری سپرده می‌گذارند. پس به این ترتیب به ازای ایجاد هر پول جدیدی توسط بانک مرکزی بخشی از آن به صورت سپرده‌های بانکی در اختیار بانک‌های تجاری قرار می‌گیرد.

بانک‌های تجاری نیز بخشی از سپرده‌های سپرده‌گذاران را به صورت ذخیره نگهداری کرده و بقیه آن را صرف اعطای وام و اعتبار وام‌گیرندگان می‌نمایند، اما اعطای وام و اعتبار به معنای ایجاد یک پول جدید اعتباری است. زیرا علاوه بر آنکه حق برداشت برای سپرده‌گذار اصلی محفوظ است و حق استفاده از سپرده خود را دارد، برای وام‌گیرنده نیز از طریق اعتبار یک وسیله پرداخت و دادو

.....

جزئیات افزایش ۵ساله سن مجاز بنا

برای دریافت وام مسکن

از این برای املاک تا سقف سنی ۲۰ سال ساخت از تاریخ صدور پروانه وجود داشت.

برای دریافت سقف وام شروط دیگری نیز وجود دارد. یکی از شروط دریافت سقف وام مقاوم بودن ساختمان است. بر این اساس هر آپارتمان قدیمی امکان استفاده از تسهیلات بانک مسکن را نخواهد داشت و باید احراز شود که ملک از استحکام بنا برخوردار است و آیین‌نامه ۲۸۰۰ (طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله) در ساخت آن رعایت شده است.

شرط دوم برای اختصاص سقف تسهیلات به ارزش ملک خریداری شده باز می‌گردد. تمام تسهیلات بانک مسکن اعم از تسهیلات از محل اوراق، صندوق پس‌انداز مسکن یکم و حساب پس‌انداز مسکن جوانان تا سقف حداکثر ۸۰ درصد ارزش ملک قابل پرداخت است به این معنا که اگر سقف تسهیلات از ۸۰ درصد ارزش کارشناسی ملک بیشتر باشد در این صورت میزان تسهیلات پرداختی کمتر از سقف خواهد بود.

همچنین طبق اعلام بانک مسکن با تغییر شرط سنی بنا برای استفاده از تسهیلات اوراق، تغییری در اقساط پرداختی تسهیلات‌گیرندگان رخ نمی‌دهد، اما در شرایطی ممکن است دوره بازپرداخت تسهیلات مذکور برای املاک قدیمی‌ساز به زیر ۱۲ سال کاهش

یابد و در نتیجه رقم اقساط ماهانه آنها افزایش یابد. بر اساس یک اصل کلی در مورد تمام انواع تسهیلات بانک مسکن، مدت بازپرداخت تسهیلات مسکن نباید از سه‌چهارم عمر مفید باقی‌مانده ساختمان بیشتر باشد. عمر مفید بنا نیز توسط ارزیاب بانک که از شعبه برای بازدید ملک مراجعه می‌کند، تعیین می‌شود. بر این اساس ممکن است در برخی موارد نادر، عمر مفید برخی از ساختمان‌های قدیمی که خریدار برای تملک آنها درخواست استفاده از تسهیلات از محل اوراق دارد، در حدی نباشد که بتوان سقف ۱۲ ساله بازپرداخت را برای آنها منظور کرد. در این موارد مدت بازپرداخت با فرمول مذکور تعیین می‌شود و ممکن است مثلاً به هشت یا ۱۰ سال کاهش یابد و به این ترتیب اقساط ماهانه آنها تحت تاثیر کاهش دوره بازپرداخت، مقداری افزایش یابد.

سقف تسهیلات انفرادی مسکن از محل اوراق در تهران ۶۰ میلیون تومان، در مراکز استان و شهرهای بالای ۲۰۰ هزار نفر ۵۰ میلیون تومان و در سایر شهرها ۴۰ میلیون تومان است. همچنین نرخ سود تسهیلات در خارج از مناطق بافت فرسوده شهری ۱۷.۵ درصد و در مناطق بافت فرسوده شهری ۱۶ درصد تعیین شده است.

سند فراهم شده که منشأ آن اعطای اعتبار بانک‌های تجاری است. در واقع پول جدید اعتباری به وجود می‌آید. پول معادل اعتبار است و ماهیتی نهادی دارد، نه کالایی. بنابراین به‌سادگی می‌توان آن را به وجود آورد. وقتی اسم پول آورده می‌شود، معمولاً اسکناس در ذهن مجسم می‌گردد و چنین پنداشته می‌شود که معادل اعداد موجود در حساب‌های بانکی، نزد بانک‌ها اسکناس وجود دارد؛ در حالی‌که این تصور اشتباه است. طبق آمار بانک مرکزی در سال ۱۳۹۵، تنها ۳ درصد از کل پول موجود در اقتصاد به‌صورت پول فیزیکی (اسکناس و مسکوک) موجود است و حدود ۹۷ درصد کل پول موجود در اقتصاد به‌صورت اعدادی در دفاتر و کامپیوترهای بانک‌ها قرار دارد و ماه‌آزای فیزیکی ندارد.

آرامش وثبات بر بانک مرکزی بدون از دست دادن ذخایر ارزی

از اهداف تحریم‌کننده یعنی آمریکا داشته باشیم افزود: آشکار و مبهره است که در حالت کلی اعمال هر نوع تحریم چه از سوی نهادهای بین‌المللی باشد و چه از سوی دولتی خاص با هدف تحت فشار قرار دادن کشور مورد تحریم و وادار کردن آن به تغییر رویه صورت می‌گیرد و هدف آن تفنن نیست.

وی از کاهش سرمایه‌گذاری و تضعیف رشد اقتصادی کشور، ساماندهی نا آرامی‌ها، جنگ رسانه‌ای گسترده، کاهش فروش نفت ایران و پرهیزنه تر کردن مبادلات تجاری کشور با جهان خارج به عنوان راهبردهای اصلی دشمن در جنگ اقتصادی علیه کشور یاد کرد و افزود: هدف اصلی تمام این اقدامات دشمن تحریم شدید انتظارات تورمی از یک طرف و تحمیل یک شوک منفی عرضه شدید به اقتصاد ایران از طرف دیگر بود تا آولا با شکل دادن حملات سفته‌بازانه در بازار دارایی‌ها و بویژه ارز و سپس قیمت کالاها و خدمات به ایجاد بی‌ثباتی شدید و لذا ایجاد نارضایتی عمومی دامن‌برند و ثابا با کاهش تولید حقیقی و ایجاد رکود و بیکاری سبب تحلیل‌توان حقیقی اقتصاد و بازهم گسترش نارضایتی عمومی شود و حتی زمینه‌حطی و آشوب های اجتماعی را فراهم نماید.

همتی یادآور شد: افزایش نرخ سود بانکی، محدود کردن شدید دستوری تجارت خارجی و جیره‌بندی ارزی و کنترل نرخ ارز در سطوح بسیار پایین‌تر از آنچه امروز وجود دارد و جراحی بزرگی در نظام بانکی شامل مواردی مانند تغییر ساختار بانکها، اعمال محدودیت بر سپرده‌ها و بویژه سپرده‌های بزرگ، کنترل وام‌دهی بانکها و نوعی تخصیص تکلیفی تسهیلات بانکی سه‌دسته راه حل پیشنهادی از سوی صاحب نظران برای برون رفت از مشکلات بود که هر کدام از آنها بر اساس بررسی‌های بانک مرکزی موجب ایجاد مشکلات جدیدی در وضعیت اقتصادی کشور می‌شدند. همتی تصریح کرد: تقویت کنترل بر ریال و تراکنش‌های آن که به طرز غیر اصولی و بدون نظارت در جریان بود و لذا جلوگیری از خروج سرمایه، توجه به عوامل بنیادی شکل‌دهنده نرخ ارز در بازار و پرهیز از بی‌توجهی به نیروهای بازار، بهره‌مند ساختن صادرکنندگان از منافع حاصل از درآمد ارزی آنها و پرهیز از دادن رانت حاصل از صادرات به عاملان اقتصادی غیر از صادرکننده، حضور دائمی و هدفمند بانک مرکزی در بازار ارز به عنوان بازار سراز و اطمینان از تامین ارز برای تامین نیاز واردکنندگان مواد اولیه و واسطه‌راهربر اصلی بانک مرکزی برای مقابله با تحریم‌ها بوده است.

بانک، بیمه و بورس

سراآمد اقتصاد

شنبه ۲۰مهر ۱۳۹۸ - شماره ۶۶

اخبار بانک

انجام عملیات تخصصی بانکداری

در ۴۵۰ واحد بانکی

مدیرعامل بانک توسعه تعاون عنوان کرد: ۴۵۰ واحد بانکی در استان‌های سراسر کشور با انجام عملیات تخصصی بانکداری مجموعه فعالیت توسعه‌ای بانک توسعه تعاون را ساماندهی می‌کنند. به گزارش اقتصادسرا آمد، حجت‌اله مهدیان در جلسه ارزیابی عملکرد مدیریت شعب استان قم که به منظور بررسی و سنجش میزان کارایی، اثربخشی و تحقق کمی و کیفی عملکرد با توجه به برنامه ابلاغی سالال ۹۸ در محل ساختمان ستادی میرداماد این بانک برگزار شد گفت: روسای شعب این بانک ضمن التزام به بانکداری توسعه‌ای، واجد مهارت‌های لازم برای کمک به کنترل اقلام ترازنامه‌ای هستند. رییس هیات مدیره و مدیرعامل بانک توسعه تعاون افزود: رعایت قواعد بانکداری توسعه‌ای از مهم‌ترین مبانی مورد التزام کارکنان این بانک است، ضمن آنکه روسای واحدهای بانکی از آگاهی، توانایی و مهارت لازم برای تسلط بر وضعیت ترازنامه برخوردار هستند. مهدیان با اعلام اینکه ۴۵۰ واحد بانکی در استان‌های سراسر کشور با انجام عملیات تخصصی بانکداری مجموعه فعالیت توسعه‌ای بانک توسعه تعاون را ساماندهی می‌نمایند گفت: روسای واحدهای بانکی دارای آگاهی هستند که انواع سپرده پذیر، تسهیلات، ضمانت‌نامه و تخصیص ابزارهای پرداخت در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت چه اثراتی بر ترازنامه بانک دارد و باید برای تطبیق فعالیت‌ها و ترازنامه بانک مراقبت داشته باشند.

رمز دوم یکبار مصرف بانک صادرات عملیاتی شد

نرم‌افزار ارائه‌دهنده «رمز دوم یکبار مصرف» بانک صادرات ایران، «ریسا» عملیاتی شد. به گزارش اقتصادسرا آمد، طرح «رمز دوم پویا» برای انجام خدمات بانکی در این بانک با استفاده از نرم‌افزار «ریسا» در دو بستر سایت اینترنتی بانک و اپلیکیشن «صاپ» عملیاتی شد. در این طرح تمامی دارندگان کارت‌های بانک صادرات ایران می‌توانند در صورت تمایل از طریق تلفن همراه و دستگاه خودپرداز، دسترسی به رمز یکبار مصرف را فعال کنند. به طوری که در نخستین مرحله برای فعالسازی فرآیند تولید رمز یکبار مصرف، متقاضی باید برنامه «ریسا» را از سایت بانک به نشانی www.bsi.ir یا با استفاده از لینک «رمزساز پویا» در اپلیکیشن پرداخت «صاپ» دانلود و نصب کرده و شماره تلفن همراه ثبت‌شده در بانک را در برنامه وارد کند. در صورت تطبیق شماره تلفن، کد فعالسازی برنامه برای وی پیامک می‌شود و در غیر اینصورت متقاضی باید به نزدیک‌ترین شعبه بانک مراجعه کرده و کد فعالسازی را دریافت کند. پس از آن، کد فعالسازی را در کادر مورد نظر وارد و رمز ورود با الگوی دلخواه برای ورود به نرم‌افزار را تعریف کند.

اعلام برندگان سومین جشنواره حساب‌های قرض الحسنه بانک سینا

با برگزاری سومین جشنواره قرعه‌کشی حساب‌های قرض الحسنه پس‌انداز بانک سینا، برندگان این دوره مشخص شدند. به گزارش اقتصادسرا آمد، سومین جشنواره قرعه‌کشی حساب‌های قرض الحسنه پس‌انداز بانک سینا طبق اعلام قبلی، روز چهارشنبه ۱۷ مهرماه جاری با حضور نماینده دادستانی کل کشور، نمایندگان بانک مرکزی جمهوری اسلامی، اعضای هیات مدیره، مدیران و کارکنان بانک سینا برگزار شد. با انجام قرعه‌کشی حساب‌ها، برندگان این دوره از جشنواره مشخص شدند که اسامی آنها طی روزهای آتی اعلام خواهد شد. گفتنی است دوره جدید قرعه‌کشی حساب‌های قرض الحسنه پس‌انداز بانک سینا از تاریخ ۱ مهر ۹۸ آغاز شده و هموطنان می‌توانند برای شرکت در این قرعه‌کشی و بهره‌مندی از جوایز آن نسبت به افتتاح حساب یا تکمیل موجودی اقدام کنند و از جوایز متعدد آن بهره‌مند شوند.

بانک صنعت و معدن در واگذاری شرکتهای تابعه میتواند الگو باشد

استاندار استان مرکزی در نشست با رییس هیات مدیره و مدیرعامل بانک صنعت و معدن ضمن تقدیر از اقدامات موثر بانک یاد شده در حمایت از صنایع استان گفت: تجربه موفق این بانک در واگذاری می‌تواند الگو باشد. به گزارش اقتصادسرا آمد، در این دیدار، حسین مهری که به استان مرکزی سفر کرده است در تشریح فعالیت‌های بانک یادشده در استان تصریح کرد: در سال ۹۷ معادل مبلغ ۲ هزار میلیارد و ۷۱۰ میلیون ریال تسهیلات در قالب طرح رونق تولید توسط بانک صنعت و معدن به صنایع کوچک و متوسط استان مرکزی پرداخت شده است.